

7. Volnočasové aktivity

Využívání informačních technologií

Využívání počítačů a internetu se stalo běžnou součástí pracovního života i součástí využívání volného času. Data v této oblasti pochází z výsledků ročního výběrového šetření ČSÚ o informačních a komunikačních technologiích a pro krajské srovnání jsou počítána jako tříletý klouzavý průměr.

U využívání internetu a internetových aplikací mezi muži a ženami v kraji panují rozdíly. Obecně **internet používalo více mužů** – v roce 2017 internet v posledních 3 měsících použilo 81,7 % mužů ve věku 16 a více let, ve stejné populaci žen podíl dosáhl 75,9 %. Ve srovnání s průměrem ČR podíl mužů republikový průměr překračoval o 0,7 procentních bodů (4. nejvyšší podíl mezi kraji), krajský podíl žen byl o 0,6 bodu nižší (7. nejvyšší podíl mezi kraji). V populaci 16 a víceletých osob v kraji denně používá internet 66,8 % mužů (6. nejvyšší podíl mezi kraji) a 60,6 % žen (až 9. nejvyšší podíl). Výsledky šetření udávají nejvyšší podíly u obou pohlaví v Praze a nejnižší v Ústeckém kraji.

Nadpoloviční většina mužů v kraji má **internet v mobilu** (51,9 %), podíl byl sice o 1,6 bodu nižší než průměr ČR, přesto byl mezi kraji ještě 6. nejvyšší. Podíl žen s internetem v mobilu za muži v kraji zaostával o 9,1 bodu, oproti průměru ČR byl o 4,6 bodu nižší a mezi kraji byl 5. nejnižší.

Využívání informačních a komunikačních technologií jednotlivci ve věku 16 a více let v roce 2017¹⁾

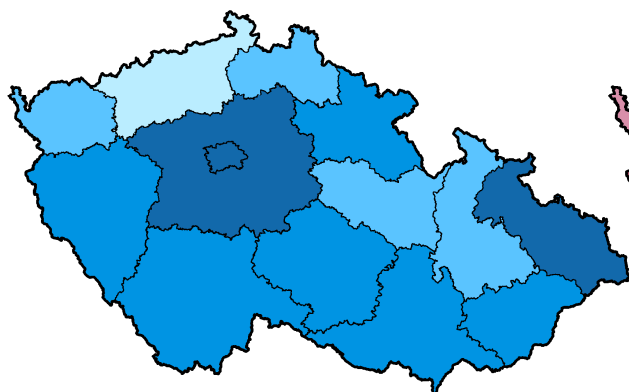
Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

	Jednotlivci používající (%)				
	internet	internet na mobilním telefonu	internetové bankovníctví	nakupování na internetu	profil na sociálních sítích
Česká republika	78,7	50,0	52,3	49,6	45,6
muži	81,0	53,5	54,4	49,4	44,9
ženy	76,5	46,7	50,3	49,7	46,2
Jihomoravský kraj	78,7	46,8	54,1	50,7	45,9
muži	81,7	51,9	55,6	50,4	45,3
ženy	75,9	42,1	52,6	51,1	46,5

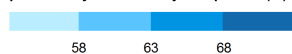
¹⁾ tříletý průměr let 2016-2018, hodnota je procentem z celkového počtu jednotlivců ve věku 16 a více let

Využívání internetu denně u osob 16 let a starších podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý klouzavý průměr)

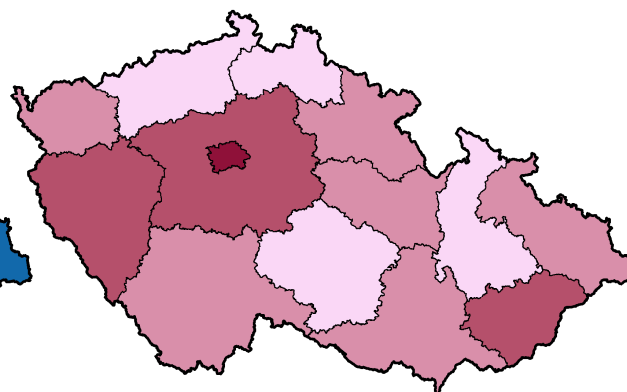
Muži

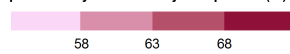
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

Ženy

podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

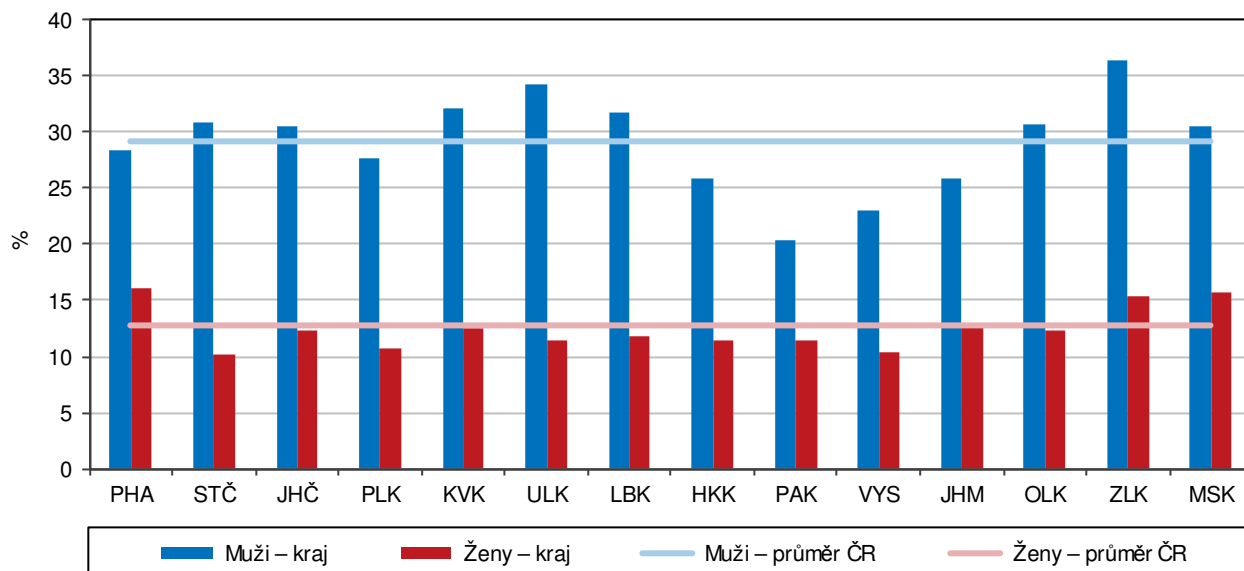
Zdroj: ČSÚ

Republikový průměr ale překročily oba podíly u využívání **internetového bankovníctví**. Podíl mužů ve výši 55,6 % o 1,2 bodu (mezi kraji 5. nejvyšší), podíl žen dosáhl 52,6 % a byl o 2,3 bodů vyšší než průměr ČR (5. nejvyšší).

Republiková hodnota byla překročena u mužů i u žen také u podílu osob využívajících **internet k nakupování a používání sociálních sítí internetu**. Zde však v kraji a i u hodnot za ČR v obou oblastech **podíly žen převyšovaly podíly mužů**.

Uživatelé internetu hrající hry podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

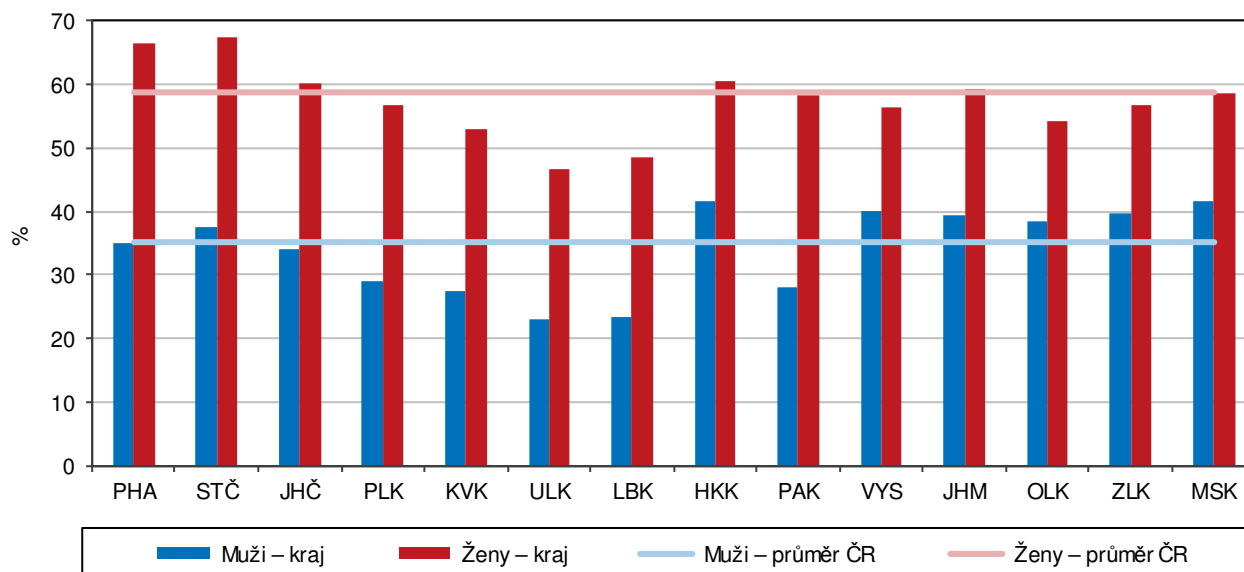
Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Výrazný rozdíl ve výši podílů mezi muži a ženami byl u uživatelů internetu hrajících hry a u uživatelů, kteří na internetových stránkách vyhledávají informace o zdraví. **Hry na internetu ve vyšší míře hráli muži** (25,9 % z počtu 16 a víceletých mužů a 12,9 % žen), podíl „hrajících“ mužů byl ale proti průměru ČR o 3,3 bodu nižší a 4. nejnižší mezi kraji, podíl „hrajících“ žen byl ale oproti průměru ČR o 0,1 bodu vyšší a mezi kraji 4. nejvyšší.

Uživatelé internetu vyhledávající informace o zdraví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Informace o zdraví na internetu v kraji naopak vyhledávaly více ženy - 59,3 % žen a 39,3 % mužů. V obou případech byl krajský podíl v mezikrajském žebříčku 5. nejvyšší. Podíl u mužů ale republikový průměr překročil o 4,1 procentních bodů, krajský podíl žen byl oproti republikové hodnotě „jen“ o 0,5 bodu vyšší.

Základní umělecké školy

Zatímco využívání internetu muži či ženami jako volnočasová aktivita nemá věkové omezení, u studia na základních uměleckých školách je předpokládána účast dětí ve školním věku. Počet dětí navštěvující základní umělecké školy v Jihomoravském kraji se v posledních 8 letech výrazně neměnil. **Aktivnější v této oblasti byly dívky**, jejich podíl na celku ve výši 70 % byl stálý. Ve školním roce 2018/2019 (zkráceně „v roce 2018“) do základních uměleckých škol v kraji chodilo 29,2 tisíc žáků, z tohoto počtu bylo 20,6 tisíc dívek. Proti roku 2011 se počet žáků zvýšil jen o 204, počet dívek byl o 327 vyšší. **Podíl dívek na celkovém počtu žáků v roce 2018 ve výši 70,6 %** byl o 0,7 procentních bodů vyšší než průměr ČR a mezi kraji byl 4. nejvyšší.

Základní umělecké školy

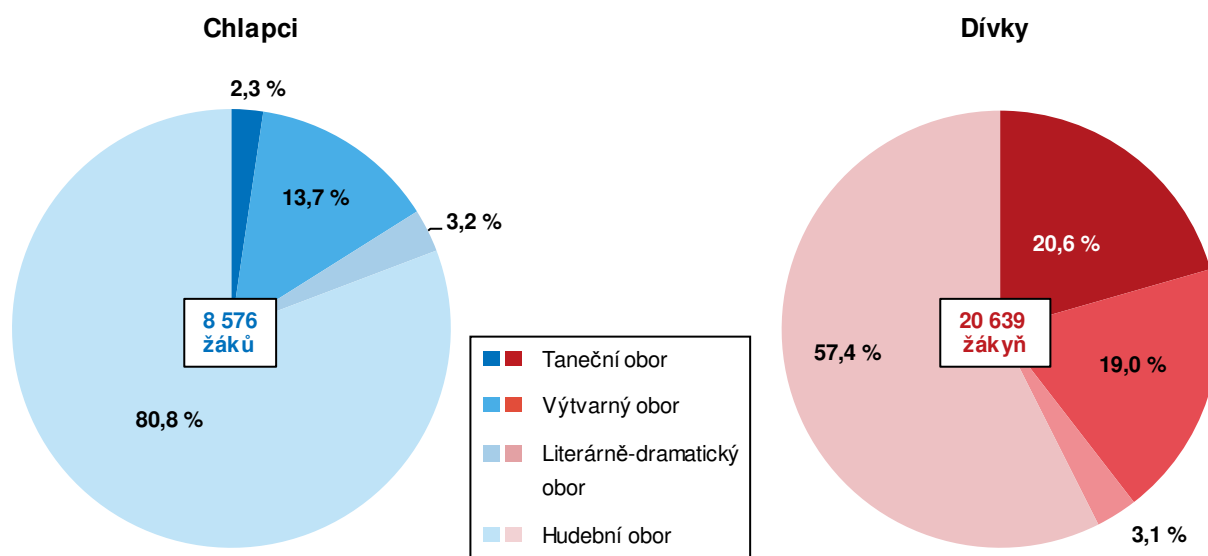
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	29 011	29 411	29 022	28 982	29 103	28 932	29 119	29 215
z toho dívky (%)	70,0	70,0	70,1	70,3	69,8	70,2	70,6	70,6
Podíl dívek na žácích podle základních oborů (%)								
taneční	94,4	95,2	95,2	96,0	93,8	95,2	95,7	95,5
výtvarný	72,7	72,4	73,7	74,3	74,9	75,5	77,1	76,9
literárně-dramatický	74,1	74,7	74,1	75,3	68,9	69,3	68,3	70,0
hudební	63,4	63,1	63,0	63,0	62,9	62,8	62,9	63,1
Absolventi	2 306	2 237	2 110	2 220	2 080	2 002	2 103	.
z toho dívky (%)	70,8	72,0	72,5	72,2	73,6	72,4	73,4	.

Nejvíce preferovaným oborem uměleckých škol v kraji byl ve sledovaném období hudební obor, který v každém roce navštěvovalo v průměru 18,7 tisíc žáků (64,6 % z průměrného počtu žáků). Následoval výtvarný obor (5,0 tisíc žáků, tj. 17,2 %) a taneční obor s 4,4 tisíci žáky (15,2 %). Nejmenšímu zájmu se těšil obor literárně-dramatický - roční průměr 945 žáků tvořil 3,2 % z celku.

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Jihomoravském kraji ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

V tanečních oborech na uměleckých školách byla převaha dívek nad chlapci nejvýraznější, tvořily v průměru 95,1 % z počtu žáků v tomto oboru (ročně zde bylo v průměru 4 217 dívek a 215 chlapců). Tři čtvrtiny žáků tvořily dívky ve výtvarných oborech (v průměru 74,7 % - 4 994 dívek a 1 263 chlapců). U hudebních oborů dívky tvořily tři pětiny žáků (63,0 % – 18 729 dívek a 11,8 tisíc chlapců).

Preference oborů mezi žáky základních uměleckých škol podle pohlaví v roce 2018 je zřejmá z grafu. Z celkového počtu 8 576 chlapců se jinému než hudebnímu oboru věnovala necelá pětina z nich. Celkem tak 6 928 chlapců bylo zaměřeno na hudební obor (80,8 %), 1 176 na výtvarný obor (13,7 %), 272 chlapců bylo v literárně-dramatickém oboru (3,2 %) a 200 se věnovalo tanci (2,3 %). Z 20 639 žákyň uměleckých škol v kraji hudební obor studovalo 11 847 dívek (57,4 %), taneční obor si zvolilo 4 246 dívek (20,6 %), výtvarný obor mělo 3 912 dívek (19,0 %) a literárně-dramatickému oboru se věnovalo 634 dívek (3,1 %).

Sport

Sportování je vhodnou činností a nástrojem aktivního využívání volného času pro všechny bez rozdílu pohlaví a věku. Organizovaný sport zastřešuje Česká unie sportu (ČUS), která vznikla v roce 2013 formou transformace a změnou názvu Českého svazu tělesné výchovy (ČSTV). V ČUS jsou sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku, zákon č.89/2012 Sb.

Podle údajů ČUS bylo v Jihomoravském kraji na konci roku 2018 celkem 1 483 sportovních oddílů, jejichž členskou základnu tvořilo 118,1 tisíc osob. Z pohledu věkového složení bylo 25,4 tisíc členů sportovních oddílů ve věku 0–14 let (kategorie žáků) a 10,1 tisíc členů ve věku 15–18 let (dorostenci). V souhrnu bylo v těchto dvou věkových kategoriích v kraji 35,4 tisíc členů (mládež) a tvořili 30,0 % celkové členské základny. Ve věku 19 a více let bylo v kraji 82,7 tisíc členů (dospělí - tvořili 70,0 % celku). Je však třeba uvést, že sportovec může být členem více sportovních klubů.

Členská základna České unie sportu podle pohlaví a okresů k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

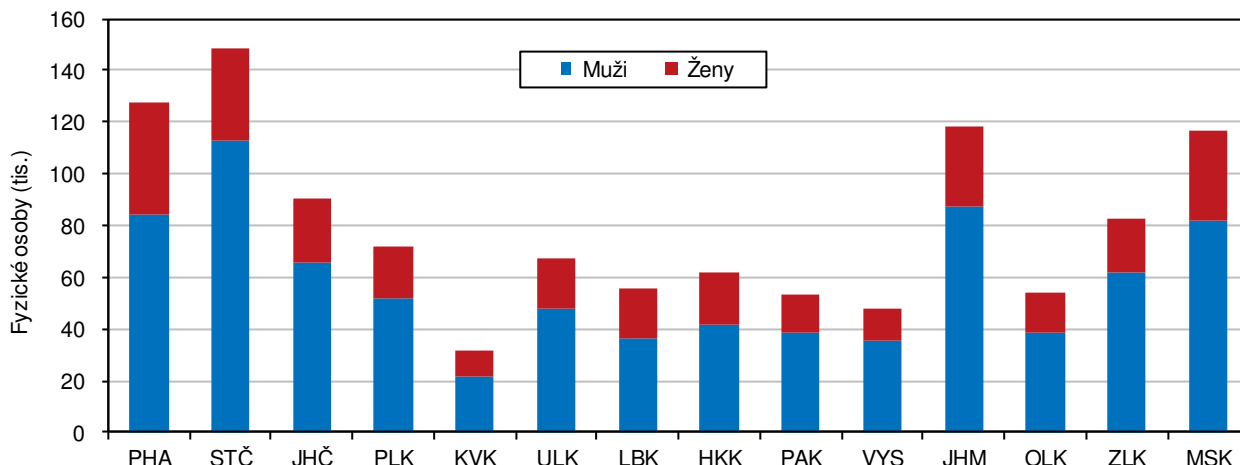
	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podle věku					
			0–14 let (žáci)	z toho ženy (%)	15–18 let (dorostenci)	z toho ženy (%)	19 a více let (dospělí)	z toho ženy (%)
Jihomoravský kraj	118 129	26,2	25 367	37,0	10 060	30,4	82 702	22,4
Blansko	14 709	27,6	2 303	38,9	783	24,0	11 623	25,6
Brno-město	43 774	29,3	10 793	38,4	4 060	36,0	28 921	24,9
Brno-venkov	15 208	22,0	3 253	36,4	1 250	24,5	10 705	17,4
Břeclav	10 671	22,8	2 175	36,5	871	26,4	7 625	18,5
Hodonín	12 503	23,9	2 856	33,5	1 424	27,9	8 223	19,8
Vyškov	10 388	27,2	1 207	39,9	673	36,1	8 508	24,7
Znojmo	10 876	22,8	2 780	33,9	999	23,6	7 097	18,3

Muži sportují více, soudě alespoň podle toho, že v jednotlivých věkových kategoriích měli muži převahu. **V žákovské kategorii v kraji muži tvořili 63,0 %, v dorostenecké 69,6 % a v kategorii dospělých bylo již 77,6 % mužů.** Z celkového počtu osob tvořící členskou základnu ČUS v kraji bylo 30,9 tisíc žen (26,2 %). Počet registrovaných osob ve sportovních oddílech sice byl mezi kraji 3. nejvyšší, ale porovnání přepočtených hodnot podle pohlaví již tak příznivé nebylo. Na 1 000 mužů v kraji připadlo 150,1 mužů evidovaných v členské základně sportovních oddílů, což byl mezi kraji až 7. nejvyšší počet. Na 1 000 žen připadlo pouze 51,3 „sportujících“ žen, což byl mezi kraji 4. nejnižší počet. Nejvíce sportujících mužů bylo evidováno ve Zlínském kraji (na 1 000 mužů připadlo 216,7 sportujících) a sportujících žen v Libereckém kraji (86,7 ‰), nejnižší počty u obou pohlaví byly zjištěny v Ústeckém kraji (117, ‰, resp. 46,8 ‰). Krajský podíl žen mezi sportujícími byl mezi kraji 4. nejnižší, podíl žen mezi sportovci se pohyboval od 24,2 % ve Středočeském kraji po 34,9 % v Libereckém kraji. V rámci kraje byl nejvyšší podíl sportujících žen v Brně, kde tvořily 29,3 % členské základny. Nejnižší podíl sportujících žen byl zaznamenán v okrese Brno-venkov, a to 22,0 %.

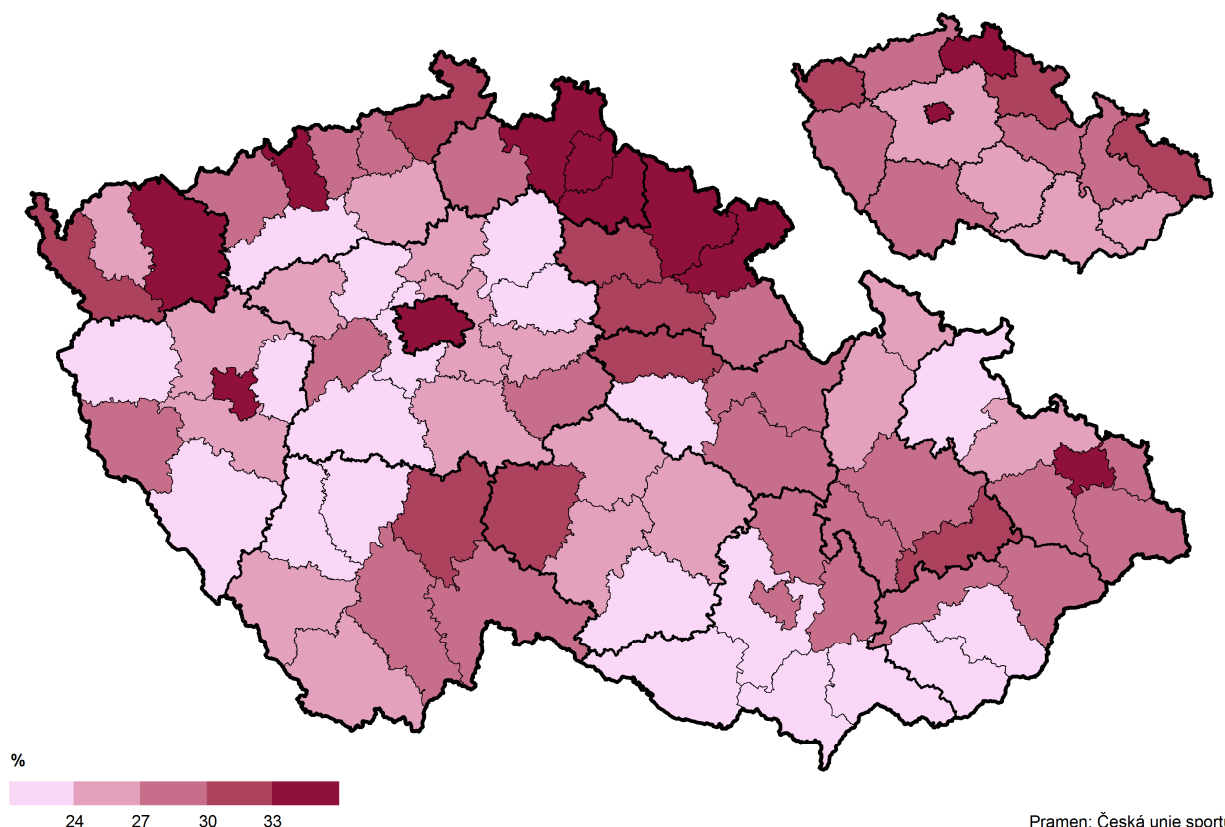

Členská základna České unie sportu podle pohlaví a krajů k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

Podíl žen na členské základně České unie sportu podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

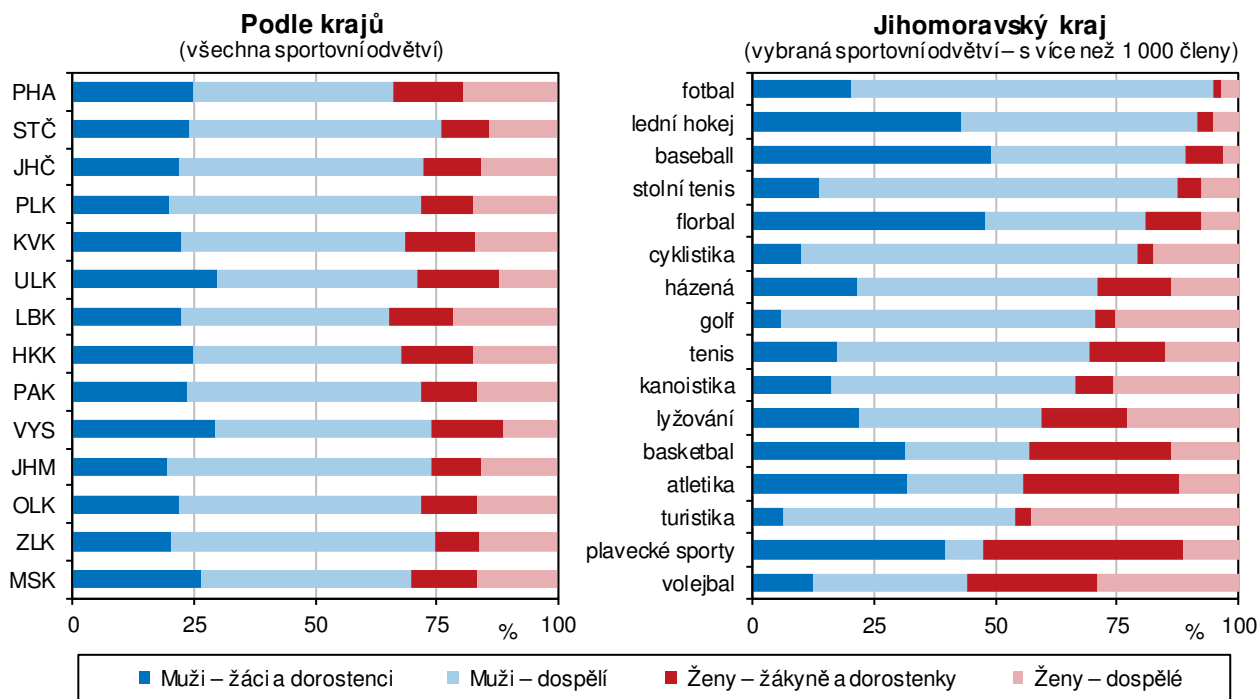
Pramen: Česká unie sportu

V grafu je uvedeno 16 sportovních odvětví v kraji s členskou základnou přesahující hranici 1 000 členů, seřazeny jsou od nejnižšího podílu žen na celkovém počtu členů. Nejpočetnější členskou základnu mají fotbalové kluby (43,2 tisíc členů), zároveň jsou to **kluby s nejnižším podílem žen** – 2,2 tisíc žen tvořilo pouze 5,0 % z celkového počtu fotbalistů. Druhým sportovním odvětvím v kraji, v němž byl velmi malý podíl žen, byl hokej – 134 žen tvořilo pouze 8,5 % z celkového počtu 1,6 tisíc hokejistů. Z 16 sportovních odvětví až dvě nejnižší uvedené odvětví (plavecké sporty a volejbal) měly podíl žen přesahující hranici 50 %. V pohledu na celkové věkové složení členské základny je zřejmé, že některá sportovní odvětví, jako plavecké sporty, atletika, basketbal, baseball či florbal, jsou doménou mladých sportovců – žáci a dorostenci v nich tvoří nejméně tři pětiny členské základny. Naopak u golfu či pěší turistiky tvořili 90 % členů dospělí.

Nejvyšší podíl žen v kraji, bez ohledu na velikost členské základny, byl ve sportovním odvětví jako moderní gymnastika, mažoretky, roztleskávačky, jóga, aerobic a taneční sporty. V těchto odvětvích sportu ženy tvořily více než 90 % členské základny.

Členská základna České unie sportu podle pohlaví, věku a sportovních odvětví k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

Sportovci v žákovském a dorosteneckém věku v Jihomoravském kraji bez ohledu na pohlaví tvořili v roce 2018 celkem 30,0 % z členské základny sportovních oddílů. **Podíl „mladých“ sportovců byl mezi kraji 2. nejnižší** (po Zlínském kraji), nejvyšší podíl žáků a dorostenců ve své členské základně měly sportovní oddíly v Ústeckém kraji, a to 46,8 %.

